

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 ноември 2021 г.
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206
ACP 116
RELEX 992
SUSTDEV 159
COHAFA 84
ONU 135
CLIMA 395

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

Дата: 19 ноември 2021 г.

До: Делегациите

№ предх. док.: 13440/21

Относно: Водата във външната дейност на ЕС
- Заключение на Съвета (19 ноември 2021 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно водата във външната дейност на ЕС, приети от Съвета на неговото 3828-о заседание, проведено на 19 ноември 2021 г.

**Заключения на Съвета относно
водата във външната дейност на ЕС**

1. Съветът изтъква стратегическото значение на водата, по-специално за устойчивото развитие, намаляването на бедността, продоволствената и хранителната сигурност, човешкото развитие, действията в областта на климата, опазването на околната среда, на биологичното разнообразие и на екосистемите, хуманитарните действия, мира и стабилността. Съветът изтъква, че водата е от съществено значение за екологичните, социалните, културните и икономическите системи на световно, регионално и местно равнище, и същевременно признава нарастващия антропогенен натиск върху качеството и количеството на водните ресурси по света и факта, че въздействията от изменението на климата се усещат основно чрез водата.
2. Съветът припомня заключенията си от 17 юни 2019 г., с които бяха одобрени насоките на ЕС в областта на правата на човека по отношение на безопасната питейна вода и добрите санитарни условия. Съветът подчертава значението както на защитата и утвърждаването на тези права в съответствие с ангажимента по Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие „да не бъде изоставен никой“, така и на това специално внимание да бъде обърнато на децата, хората с увреждания и равенството между половете, като същевременно се гарантира реализирането на правата на безопасна питейна вода и добри санитарни условия за всички жени и момичета и тяхното равноправно, приобщаващо, ефективно и пълноценно участие в това отношение. Както COVID-19 отново показва, сътрудничеството между секторите на водоснабдяването, санитарно-хигиенните услуги и здравеопазването е от ключово значение за успешната подготвеност и реакция при епидемии. Съветът припомня и заключенията си от 14 юни 2021 г. относно укрепване на ангажимента на „Екип Европа“ към човешкото развитие и изтъква значението на цялостния подход „Едно здраве“.

3. Съветът отново потвърждава, че финансово приемливият достъп до водоснабдяване и санитарно-хигиенни услуги е основна предпоставка за общественото здраве и човешкото развитие, и припомня, че ЕС запазва ангажимента си да повиши усилията и действията за утвърждаване, защита и реализиране на всички човешки права и за пълното и ефективно прилагане на Пекинската платформа за действие и Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието (МКНР), както и резултатите от конференциите за техния преглед, и в този контекст запазва ангажимента си по отношение на сексуалното и репродуктивното здраве и права. Във връзка с това ЕС заявява отново ангажимента си да утвърждава, защитава и реализира правото на всеки човек да има пълен контрол и да решава свободно и отговорно въпросите, свързани с неговата сексуалност и сексуално и репродуктивно здраве, без дискриминация, принуда и насилие. ЕС подчертава още необходимостта от всеобщ достъп до качествена и достъпна изчерпателна информация, образование, включително широкообхватно сексуално възпитание, и здравни услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве.
4. Съветът припомня заключенията си от 19 ноември 2018 г. относно дипломацията в областта на водните ресурси и потвърждава отново дипломатическия ангажимент на ЕС по отношение на водите, по-специално трансграничното сътрудничество в областта на водните ресурси, като средство за запазване на мира, сигурността и стабилността, като призовава за по-нататъшното им изпълнение и за увеличаване на синергиите между дипломацията в областта на водните ресурси, климата и енергетиката, както и с биологичното разнообразие и продоволствената и хранителната сигурност. Съветът приветства дейностите на държавите членки в подкрепа на трансграничното сътрудничество по отношение на водата в различни регионални контексти чрез дейностите им по управление на водата и дипломация в областта на водните ресурси.
5. Съветът изтъква необходимостта въпросите, свързани с водата, да се разглеждат като неразделна част от предотвратяването и разрешаването на конфликти и стабилизирането, включително чрез изграждане на капацитет, по-специално във връзка с посредничеството. За тази цел Съветът изтъква необходимостта от разработване и използване на всички необходими инструменти за картографиране на свързани с водата рискове, системи за ранно предупреждение, необходимия експертен опит и намаляване и управление на риска от бедствия въз основа на подходи, чувствителни към конфликти, съобразени с нуждите на различните полове и основани на правата на човека. Тъй като сътрудничеството по въпроси, свързани с водата, особено в трансграничен контекст, предоставя възможност за мерки в полза на мира, е важно при анализа на конфликтите и изготвянето на програми в нестабилни държави и засегнати от конфликти райони, както и при подготвянето и развърщането на мисии по линия на ОПСО в зони на конфликт да се отчитат рисковете и показателите, имащи отношение към водата.

6. Съветът е обезпокоен от факта, че според последния доклад на ООН — Водата, цел за устойчиво развитие (ЦУР) 6 — „Осигуряване на достъп на всички до вода и санитарни условия и устойчивото им управление“, продължава сериозно да изостава и да страда от липса на финансиране. Ето защо Съветът призовава за по-нататъшно укрепване на измерението на водата във външната дейност на ЕС и в програмите на Организацията на обединените нации (ООН) в съответствие с Глобалната рамка за ускоряване на ЦУР 6. Поради значението си за всички цели за устойчиво развитие водата има решаващо значение за успешното изпълнение на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, както и за други международни споразумения и ангажименти, като Парижкото споразумение относно изменението на климата, Новата програма за градовете, Конвенцията за биологичното разнообразие, Конвенцията на ООН за борба с опустиняването и Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия. Съветът отчита високата стойност на инструментите, създадени в рамките на Конвенцията за опазване и използване на трансграничните водни течения и международните езера (Конвенцията за водата), включително Протокола на ИКЕ на ООН/СЗО „Вода и здраве“, за определянето на национални цели за изпълнение на имащите отношение към водата цели за устойчиво развитие, както и практическите му насоки за оценка на положението с оглед на равния достъп до вода и добри санитарни условия.
7. Съветът подчертава необходимостта от засилване на многостранното сътрудничество и диалога по въпросите на водата, в центъра на които да бъде ООН, включително чрез подкрепа за изпълнението на Глобалната рамка за ускоряване на ЦУР 6 и определянето на нов специален пратеник на ООН за водата. Освен това той подчертава значението на ефективната координация и съгласуваност на работата на ООН по въпросите на водата, по-конкретно чрез укрепването на ООН — Вода.

8. Съветът приветства Конференцията на ООН за водата през 2023 г. като възможност за мобилизиране на всички заинтересовани страни и сектори и по-нататъшно катализиране на политическия импулс по отношение на водата чрез единна и проактивна позиция на ЕС. Съветът призовава за конкретни резултати от конференцията, с цел да се ускори постигането на свързаните с водата общи и конкретни цели и компенсиране на изоставането по ЦУР 6. Съветът приветства резултатите от срещата на високо равнище с председателя на Общото събрание на ООН през 2021 г. в Ню Йорк, подкрепя основните послания и препоръки от диалозите по въпроса за водата в Бон от 2021 г. и очаква предстоящите конференции за водата, които да допринесат за подготовката на Конференцията за водата през 2023 г., като припомня приноса към процеса на държавите членки, изпълнявали ролята на домакини на някои от тези конференции. За да се изпълнят свързаните с водата цели и задачи, в световен мащаб има спешна нужда от повече приобщаване, конкретни действия и ангажменти в рамките на междусекторни подходи. Съветът счита, че ЕС и неговите държави членки следва да изготвят общи цели и позиции с оглед на Конференцията за водата през 2023 г.
9. Съветът изтъква, че е важно ЕС и неговите държави членки да обърнат повече внимание на водата при политическите диалози на местно, регионално и многостранно равнище, при междуправителствени процеси и на международни форуми, включително по въпросите на изменението на климата, биологичното разнообразие, околната среда, продоволствените системи, енергетиката, здравеопазването, човешкото развитие и океаните. За тази цел Съветът изтъква значението на редовните диалози с всички заинтересовани страни, включително с гражданското общество, с особен акцент върху приобщаването на маргинализираните и уязвими групи и върху подходите, водени на местно равнище, както и върху закрилата на защитниците на правата на човека, включително на тези от тях, работещи в сферата на околната среда.
10. Съветът призовава всички членове на „Екип Европа“ да работят по отстраняването на пропуските във водния сектор, в това число по отношение на финансирането, управлението и капацитета, както и да обменят помежду си стандарти, ноу-хау, опит и ресурси на ЕС. Във връзка с това Съветът отново потвърждава необходимостта от ускоряване на научните изследвания и иновациите, обмена на данни и знания и същевременно от подкрепа за прехода към цифрови решения в сферата на водата, включително чрез участие в изграждането на капацитет.

11. Като припомня необходимостта от преодоляване на недостига на финансиране в областта на водата, Съветът приветства усилията за мобилизиране на иновативно и приобщаващо финансиране от публични и частни, а така също и от международни и вътрешни източници. Съветът изтъква значението на това да се осигури включването на въпросите, свързани с водата и санитарните условия, в обсъжданията на финансирането за развитие и изпълнението на Програмата за действие от Адис Абеба. Съветът подкрепя развитието на устойчивото финансиране от ЕС и изтъква необходимостта от балансирани инвестиции в управлението на водите, в достъпа до вода и в санитарно-хигиенните услуги както в селските, така и в градските райони, включително като част от системите на здравеопазване и образование, а също и при хуманитарни ситуации, за да се подобрява качеството на водата и да се укрепва устойчивостта спрямо изменението на климата, да се засилва трансграничното сътрудничество по отношение на водата и да се зачитат равенството между половете, правата на човека и стандартите за устойчивост. Съветът отчита въздействието на неподходящите санитарни услуги и пречистването на отпадъчните води върху качеството на водата, биологичното разнообразие и човешкото здраве и достойнство. Съветът призовава за насърчаване на ефективно и устойчиво използване на водата като приоритет във всички сектори всякога, когато е възможно.
12. Съветът изтъква значението на управлението на водите и ролята на интегрираното управление на водните ресурси (ИУВР) като основния процес, насърчаващ координираното развитие и устойчивото управление на водата, земните площи и свързаните с тях ресурси, за да се постигне максимално икономическо и социално благосъстояние по справедлив начин, без да се излага на риск устойчивостта на жизненоважните екосистеми. Съветът отново изтъква значението на връзката между водата, храната, енергията и екосистемите при търсенето на синергии и компромиси по отношение на водата в рамките на външната дейност на ЕС.
13. Съветът изтъква значението на ИУВР за укрепване на устойчивостта на обществата във всички социално-икономически среди и екосистеми за справяне с природни опасности и за намаляване на всички рискове, дължащи се на бедствия, свързани с водата, и на крайно неблагоприятни явления, както и на бавно настъпващи събития като покачването на морското равнище. Освен това системите и инфраструктурите за ИУВР, включително свързаните с водоснабдяването и санитарно-хигиенните услуги, следва да бъдат по-устойчиви и неутрални по отношение на климата. Съветът изтъква, че действията във връзка с водата трябва да бъдат по-добре интегрирани във външната дейност на ЕС и финансирането от негова страна в областта на смекчаването на изменението на климата и адаптирането, както и чрез Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия и подготвеността. Съветът призовава за по-добро включване и съгласуване на действията по отношение на водата — включително водоснабдяването и санитарно-хигиенните услуги — с националните стратегии и планове в областта на климата в рамките на РКООНИК и за по-силен акцент върху трансграничното и регионалното сътрудничество по въпросите на водата и климата.

14. Съветът изтъква съществената роля на опазването и възстановяването на водните екосистеми, по-специално на влажните зони, за насърчаване на човешкото развитие, опазване на биологичното разнообразие, намаляване на замърсяването на водата и засилване на действията в областта на климата в съответствие с Европейския зелен пакт и Парижкото споразумение относно изменението на климата. Съветът подчертава уместността на природосъобразните решения, ИУВР, подхода „от извора до морето“ и междусекторния подход, интегрираното управление на крайбрежните зони, принципите на кръговата икономика и стратегиите за повторно изграждане на един по-зелен свят. Съветът отчита също така, че при приемането на резолюцията относно правата на човека и околната среда на 23 март 2021 г. Съветът на ООН по правата на човека е взел под внимание препоръките всички държави да прилагат при управлението на водите подход, основан на правата на човека, както и това, че балансирането, от една страна, на нуждите на хората от вода, гарантирайки при това спазването на правата на човека, и от друга, здравето на водните екосистеми, е едно от основните предизвикателства на XXI век.
15. Съветът изтъква, че подходите на приобщаване на хората с увреждания и на трансформация, насочени към първопричините за неравенството между половете, са от ключово значение, за да се гарантира, че всеки човек получава финансово приемлив достъп до водоснабдяване и санитарно-хигиенни услуги и произтичащите от това възможности. Съветът също така призовава за подобряване на анализа и разбирането на диференцираните по полов признак въздействия на мерките в областта на водата, с цел да се формулират политики и действия, съобразени с нуждите на различните полове.
16. Що се отнася до връзката между хуманитарната сфера, развитието и мира, Съветът отново потвърждава необходимостта от повече взаимодопълняемост между хуманитарните действия и действията в областта на развитието и на мира в подкрепа на безопасността и сигурността на водните ресурси, водния персонал — по-специално работещите в сферата на санитарните услуги — и водната инфраструктура чрез застъпничество за спазване на международното хуманитарно право, международното право в областта на правата на човека и международните трудови права. Съветът призовава за засилване на защитата на хуманитарните работници, предоставящи животоспасяваща помощ, и на критичните инфраструктури срещу всякакъв вид нежелани събития — природни, случайни или преднамерено предизвикани. Съветът призовава за укрепване на съответните процеси с многостранно участие и анализ, с цел да се подобрят данните, политиката и изпълнението на мерките, като с това се позволи на участниците в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира да си сътрудничат по-добре в рамките на тези три процеса, за да се отговаря на спешните нужди и да се предприемат навременни мерки за преодоляване на първопричините и предотвратяване на възникването на хуманитарни кризи, свързани с водата и санитарните условия.

17. Съветът отново изтъква значението на действията за регионална интеграция, призовава за насърчаване на трансграничното и регионалното сътрудничество по отношение на водата, включително по отношение на водоносните хоризонти, като основен двигател за устойчиво развитие, екологичен преход и мир и призовава за подновен координиран натиск по отношение на важността на присъединяването към конвенциите на ООН за водата, трансграничните споразумения и институционалните рамки и тяхното спазване.
